

ב"ה אלול תשע"ח

ספר יהושע

"ותחזינה עיננו בשוכר לציון ברחמים" אנו מתפללים בכל יום, ומביעים בכך את הגעגוע לחדש ימינו כקדם. או במילים אחרות - את הגעגועים אל השכינה ששרתה בתקופת התנ"ך, ולכל מה שנילווה אל קיומה.

השאלות נוגעות לתוכן ולמבנה, ולא פחות מכך הן נועדו לעורר מחשבה עומק ומשמעות. בכל פרק תהיה שאלה אחת מתורה שבעל פה - במדרש האגדה או ההלכה.

המלצה לתהליך הלימוד: קריאה בקול של הפרק; לרשום בנקודות ציון כותרות להתרחשויות; לרשום שאלות העולות מלימוד הפרק – מילים ומשמעות; להוסיף את השאלות המוצעות בדף זה; קריאה קשובה יותר של הפרק תוך ניסיון לחלץ ממנו תשובות לשאלות. אם אין תשובה – זוהי הזדמנות ללבן בין החברותות ובשיעור הסיכום ביום שישי.

פרק ה':

1. "וַיְהִי כְשֶׁמַע כָּל-מַלְכֵי הָאֲמֹרִי" – מדוע דווקא האמורי?
  2. פסוקים ב עד ח מתארים את ברית המילה המתקיימת כצעד ראשון לאחר הכניסה אל הארץ. מהי משמעות הברית בהקשר זה? (נקודות ציון בדרך לתשובה: מה פשר ההקשר 'בעת ההיא'? מדוע נקראים יוצאי מצרים "אנשי המלחמה"? מדוע הם לא נכנסו לארץ? מה הערך המוסף בסיפור חטאם? מהי מהות ההנגדה בינם לבין היילודים במדבר? מדוע השם הוא "גבעת הערלות" ולא "גבעת המילה"?)
  3. מהי חרפת מצרים (מדוע היא מיוחסת למצרים), ומהו ההקשר להסרה זו? (במשמעות הביטוי 'חרפה' ראה בראשית ל', כב – כד; ש"א י"ז, י; שם מה).
  4. מהו הפסח, ומהו "ממחרת הפסח"? (רש"י, מלבי"ם, אבן עזרא ויקרא כ"ג, יא). מהי תבואת הארץ, ומתי אכלו ממנה?
  5. במה חשיבותו של הפסח? (ובהקשר הרחב - מהו המכנה המשותף לפסחים המפורשים במקרא: פסח מצרים; פסח בשנה השנייה לצאתם ממצרים) (במדבר ט); פסח יהושע בפרשתנו; פסח חזקיהו - (דהי"ב ל); פסח בתקופת יאשיהו (דהי"ב ל"ה); פסח עולי בבל (עזרא ו', יט).
  6. מהי תכלית בואו של המלאך? ביחס ל"של נעליך" חשוב על הקשר לשמות ג', ב-ה.
  7. **ובמדרש:** "ובמדבר מאי טעמא לא מהול? איבעית אימא: משום חולשא דאורחא; ואיבעית אימא: משום דלא נשיב להו רוח צפונית. דתניא: כל אותן ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, לא נשבה להם רוח צפונית. מאי טעמא? איבעית אימא: משום דנזופים הוו, ואי בעית אימא: דלא נבדור ענני כבוד" (יבמות ע"א, ע"ב – ע"ב, ע"א).
- כיצד מוסיף המדרש משמעות למילת יהושע את העם עם הכניסה לארץ?

פרק ו'

1. קרא היטב את פסוקים ב-ה, ובחן האם הציווי הוא על מלחמה טבעית או על מלחמה ניסית? מהו היחס שבין טבע לבין נס במלחמה זו?
2. עיין בעמוד של הפרק (דף מצורף - 'בין ציווי לבין מעשה'). השווה את ציווי יהושע ואת תחילת היישום - לציווי האלוקי (בעמודה "ארגון הכוחות על ידי יהושע" ו"יישום - יום א'). מהו תפקיד הארון, הכהנים והעם על פי כל אחד מהם?
3. קרא את היישום מפסוק יד ועד כא. מהם ההבדלים בין הציווי המקורי לבינו? מה מקופל בפער זה?
4. מהו ההקשר לגזירת החרם של יהושע על יריחו (בפסוקים יז-ט)?
5. **ובמדרש:** "קום לך... ד"א קום לך, בשבילך זאת להם לא אמרתי לך להקדי' שלל העיר" (רש"י). מקור לכך במדרש: "קום לך - אמר ליה: אתה גרמת להם. והיינו דקאמר ליה בעי: ועשית לעי ולמלכה כאשר עשית ליריחו ולמלכה" (סנהדרין מ"ד, א' וברש"י שם). מהו הקשרו של מדרש זה בפשוטו של מקרא?

פרקים ז' ח'

1. מהי הסיבה לכישלון במערכה הראשונה על העי על פי פרקים אלו? מהו התיקון שהביא את הניצחון במערכה השנייה?
2. קרא בעיון את פסוקים ב - ה בפרק ז', ונסה לזהות מהו הרקע המוצג בהם להפסד במערכה הראשונה על העי. כיצד מתמודד יהושע עם גורמים אלו בשלבים הבאים?
3. האם קיימת סתירה בין התיאורים השונים?
4. השווה בין המענה הניתן בשני ההיבטים, נסה לזהות האם קיים גשר ביניהם?
5. ובמדרש: "באותה שעה אמר יהושע בני שים נא כבוד לה' אלהי ישראל תן לו תודה והגד נא לי מה עשית אל תכחד ממני. אמר ליהושע אף אתה הגד נא לי מה עשית, **מיד נפל מחלוקת בישראל ועמדו שבט יהודה במריבה והרגו מישראל כתות כתות כיון שראה עכן כך אמר בלבו כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא ואני ע"י נהרגו כמה אנשים מישראל אני חוטא ומחטיא מוטב אני אודה לפני הקב"ה ולפני יהושע ואל תבא תקלה על ידי" (במדבר רבה פרשה כג). מהי המחלוקת שקמה בישראל? מהו ההקשר בפסוקים שלנו לצדקות עכן ולתמיכה של שבט יהודה בו?**

לימוד פורה

ומשמח

שמעון.

קרית הישיבה בית-אל

BET-EL YESHIVA CENTER

בית אל, שכונה ב', ד.ג מזרח בנימין 90628 | טל' 02-9975192, פקס' 02-9975385 | דוא"ל: Betel@yeshiva.org.il

Bet-EL Bet D.N Mizrach Binyamin 90628 | Tel: 02-9975192, Fax: 02-9975385 | Email: Betel@yeshiva.org.il

